

Источники и література:

1. Статистический ежегодник в Автономной республике Крым за 2011 год / под ред. В. И. Колесник. - Симферополь: Главное управление статистики в АР Крым, 2012. - 558 с.
2. Статистический ежегодник в Автономной республике Крым за 2008 год / под ред. О. И. Питюренко. - Симферополь: Главное управление статистики в АР Крым. - 2009, - 558 с.
3. ПАО «Солнечная Долина» / Официальный сайт [электронный ресурс]; режим доступа: <http://sunvalley.ua/ru>
4. Золотая Амфора / Официальный сайт [электронный ресурс]; Режим доступа : <http://zolotaja-amfora.ua/contacts>
5. ГП «Приветное» / Википедия. [электронный ресурс]; Режим доступа: <http://ru.wikipedia.org/wiki>
6. ГП «Приветное» / Официальный сайт Торговый дом «Массандра» [электронный ресурс]; режим доступа: <http://massandra.net.ua/ru/commodities/privetniy/>
7. Еженедельник Миг / [электронный ресурс]; Режим доступа : <http://www.mig.com.ua/news/21159.html>

Щебликіна З.В., Щебликіна І.О.**УДК 631.16:658.152****ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ**

***Анотація.** У статті досліджуються питання інвестиційної привабливості аграрної сфери України. Аналізуються основні проблеми, що виникають під час інвестування аграрного виробництва у сучасних умовах господарювання. Забезпечення сталого розвитку та економічного зростання в галузі є пріоритетним завданням економічної політики країни. Досліджено, що саме інтенсивний тип розвитку сприяє поліпшенню всіх економічних показників за умов удосконалення дії виробничих факторів. Виняткове значення для розширення аграрного виробництва набуває проблема інвестиційного забезпечення сільського господарства як на регіональному, так і на макрорівнях.*

***Ключові слова.** інвестиції, інвестиційний клімат, інвестиційна привабливість.*

***Аннотация.** В статье исследуются вопросы инвестиционной привлекательности аграрной сферы Украины. Анализируются основные проблемы, возникающие в процессе инвестирования аграрного производства в современных условиях хозяйствования. Обеспечение устойчивого развития и экономического роста в отрасли являются приоритетными заданиями экономической политики страны. Исследовано, что именно интенсивный тип развития способствует улучшению всех экономических показателей при условии совершенствования действия производственных факторов. Исключительное значение для расширения аграрного производства приобретает проблема инвестиционного обеспечения сельского хозяйства как на региональном так и на макроуровнях.*

***Ключевые слова.** инвестиции, инвестиционный климат, инвестиционная привлекательность.*

***Summary.** The article explores the issues of investment attractiveness of the agrarian sector of Ukraine. Analyzes the main problems encountered in the process of investing in the agricultural production of the contemporary economy. Sustainable development and economic growth in the industry are the priority tasks of economic policy. Investigated what type of intensive development helps to improve the performance of all economic activity subject to improvement of production factors. Exceptional value for the expansion of agricultural production is the problem of investment support agriculture at both regional and macro levels. Today it is a deficit and the high cost of food, when we must recognize that sustainable and balanced growth in agriculture is based primarily on the need to substantially increase investment. The increasing role of long-term loans of small and medium farmers and attracting foreign investment are crucial factors to ensure the effective development of the sector. With the economic crisis, these issues are of particular relevance. From their decision at this stage is largely dependent recovery and growth of material resources, increasing production and competitiveness of agricultural products in domestic and foreign markets, to address the whole range of socio-economic problems. The budget deficit, reduce government support of agricultural producers finance Ukraine's dependence on foreign countries enhance the relevance of the problem of rationalization and more efficient use of existing and available investment resources. Inadequate investment resources have led to a weakening of the material and production base of businesses, reducing its profitability and profitability, low levels of concentration and specialization of production, poor infrastructure of the agricultural market. In our opinion, sufficient financial resources is the key to updating and improving the material and technical base of agricultural production, increase its efficiency, competitiveness of the agricultural sector in general. Material and resource support agricultural production and its effective development in transitive economy is directly dependent on the volume, structure and direction of investment - the cost of construction and maintenance of production facilities, purchase of agricultural machinery and equipment, new technologies, ensuring a sufficient level of solvency, strengthening financial stability and improve agricultural production activities of enterprises. Today, the opportunities available to obtain long-term loans for most small and medium-sized farms problematic. The main obstacles to obtaining credit are: unsettled legal issues of land ownership, low profitability of most agribusinesses, non-transparent market. To improve the efficiency of the credit to agriculture at the legislative level to create favorable conditions for investment credit of commercial banks in the development of agribusiness.*

***Keywords.** investment, investment climate, investment attractiveness.*

Постановка проблеми.

В ринкових умовах господарювання для реформованих підприємств аграрного сектора економіки України однією з головних проблем є залучення інвестиційних та інноваційних ресурсів. Інвестиційна діяльність є найбільш вагомим чинником економічного зростання, поліпшення економічної ситуації в країні та покращення добробуту населення. В аграрній сфері інвестиційна діяльність виступає також засобом забезпечення продовольчої безпеки держави, гарантом розвитку агропромислового виробництва та

екологічного захисту довкілля. Крім того, за умов обмеженості внутрішніх ресурсів найбільш привабливим джерелом матеріально-технічного та фінансового забезпечення підприємств можуть бути іноземні інвестиції. Необхідною умовою розвитку аграрних підприємств є цілеспрямована інвестиційна діяльність, від обсягів та ефективності якої значною мірою залежить процес відродження сільського господарства, яке потребує значних коштів на структурну перебудову, освоєння нових технологій, підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемами інвестиційної діяльності займаються такі зарубіжні та вітчизняні науковці, як Д. Ванькович, І. Вініченко, А. Гайдуцький, Л. Гітман, С. Гуткевич, І. Дорош, Т. Майорова, А. Пересада, П. Саблук, С. Фішер та ін. Проте, не зважаючи на величину та значимість наукових досліджень, присвячених цій проблемі, автори досліджують лише окремі питання інвестиційної привабливості галузі, її конкурентні переваги.

Метою статті є визначення основних проблем та особливостей процесу інвестування аграрної сфери України.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні обсяг та рівень ефективності інвестицій залишаються вкрай недостатніми через наявність цілої низки чинників: нестабільності законодавчої бази, відсутності належного захисту інвесторів та недостатньої прибутковості інвестицій. Країни, які отримують вітчизняні та іноземні інвестиції, можуть мати вагомий ефективні результати від їх вкладення за наявності відповідного механізму використання. Саме тому дослідження можливостей подальшого залучення інвестицій в аграрний сектор економіки України та їх ефективного використання, а також розробка відповідного механізму реалізації цих можливостей є невідкладними завданнями, які вимагають вирішення. Ефективному процесу практичного освоєння інвестиційних розробок перешкоджають слабка адаптація та низька інвестиційна активність аграрних підприємств, відсутність комплексного застосування інвестицій тощо [1].

За оцінками FAO (Продовольча і сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй), сьогодні близько 900 млн. населення світу недоїдає. До 2050 року чисельність світового населення досягне позначки 9,1 млрд., або збільшиться приблизно на 2,3 млрд. Таким чином, попит на продовольство буде збільшуватися [2].

У зв'язку з цим, за оцінками FAO, щоб задовольнити попит на продовольство з боку все зростаючого, більш урбанізованого і багатшого населення планети, протягом наступних 40 років світове виробництво продовольства має збільшитися на 60% [2].

Очікується, що 90% зростання виробництва буде досягнуто за рахунок поліпшення продуктивності виробництва і тільки 10% - від збільшення площі сівби. У зв'язку зі зростаючим попитом на продовольство на Україну покладаються особливі сподівання та відповідальність за збільшення виробництва.

Слід зазначити, що Україна і справді поступово перетворюється на значного гравця на світовому аграрному та продовольчому ринках. Країна займає провідні місця у торгівлі зерновими та олійними культурами, експортує значні обсяги молочної продукції та соняшникової олії тощо.

У 2011 р., наприклад, 14,5% і 4,3% загального обсягу експорту України припадало на експорт сільськогосподарської продукції та продуктів харчування відповідно [3]. Тим не менш, незважаючи на сприятливі природно-кліматичні умови та 20-річний досвід ринкових перетворень, продуктивність у сільському господарстві залишається нижче середніх світових показників.

Якби в Україні була б така ж урожайність зернових, як у Польщі, то за минуле десятиліття наша країна додатково виростила б близько 130 млн. тонн зернових і в середньому отримувала б щорічно додатково близько 1,9 млрд. дол США. Загалом, якщо б продуктивність сільського господарства зросла на 30% (тобто Україна наздогнала Польщу), то це збільшило б ВВП країни на 4,4% в середньостроковій перспективі і на 12,5% - у довгостроковій [2].

Безумовно, однією з причин повільного зростання продуктивності та виробництва аграрної продукції є непривабливий інвестиційний клімат, а саме - недостатньо прозорий, непослідовне і обтяжливе для бізнесу державне регулювання. Зважаючи на несприятливий інвестиційний клімат, країні не вдається залучати достатній обсяг інвестицій для стимулювання подальшого розвитку і зростання економіки, а аграрному сектору не вдається повною мірою скористатися сприятливими природними умовами та високими світовими цінами на сільськогосподарську продукцію.

Про стан інвестиційного клімату в Україні та ділових очікуваннях досить красномовно говорять різноманітні рейтинги. Нещодавно вийшло в світ загальне дослідження Світового банку та IFC щодо умов ведення бізнесу в 185 країнах світу (Doing Business-2013) [2].

Перші місця рейтингу займають Сінгапур, Гонконг, Нова Зеландія, США - країни, відомі своєю привабливістю як для ведення бізнесу, так і для проживання.

Україна в цьому рейтингу займає 137 місце і прирівнюється за легкістю ведення бізнесу до таких країн як Лесото (на півдні Африки), Філіппіни, Палестинська Автономія (Сектор Газа і Західний берег річки Йордан) тощо. Таке сусідство досить однозначно говорить про складності ведення бізнесу в Україні. Слід, проте, згадати про позитивну динаміку України у рейтингу. Порівняно з минулим роком Україна піднялася на 15 пунктів - з 152 до 137 місця [2].

Нагадаємо, що інвестиційний клімат для агробізнесу має ряд особливостей. Експортні обмеження, непрозорість земельної реформи, проблеми з поверненням ПДВ експортерам, непередбачена політика щодо мінімальних цін і надбавок, щорічні податкові нововведення, нестабільна державна підтримка аграрного сектора - всі ці фактори не сприяють підвищенню інвестиційної привабливості сектора. Крім того, в Україні існує величезна кількість обтяжливих і застарілих регуляторних процедур, які створюють додаткове

навантаження на бізнес. Бізнес змушений нести додаткові витрати на подолання цих процедур, а в деяких випадках просто не може розвивати виробництво.

Незважаючи на значні ризики ведення бізнесу в аграрному секторі України та значне регуляторний тиск, все-таки є підстави стверджувати, що вигоди в агробізнесі перевищують витрати, пов'язані з цими ризиками і тиском. Зростаючий попит на продовольство в світі не дає українському АПВ вибору - повинні розвиватися і заробляти на цьому.

Економіка України за своєю структурою наближається до структури західних економік, де переважну частку в структурі ВВП займає сфера послуг. На момент розвалу СРСР сфера послуг у структурі ВВП займала лише 26% і зросла до майже 75% у 2012 році. Разом з тим, частка сільського господарства впала з 22% у 1991 році до 8% ВВП в 2012 році [3]. Тим не менш, можна помітити, що темпи інвестування в сільське господарство значно перевищують темпи інвестування в промисловість і сферу послуг. Це говорить про зростаючу привабливість інвестицій в сільське господарство протягом останнього десятиліття.

Продуктивність капіталу в сільському господарстві значно перевищує продуктивність капіталу в промисловості та сфері послуг. При цьому цей розрив зростає і далі, що є чітким сигналом для інвестування в сільське господарство. Наприклад, продуктивність капіталу в сільському господарстві бу понад 2 рази перевищувала продуктивність капіталу в промисловості в 2009 році і вже у понад 3 рази в 2011 році. Цей розрив істотно зростає при порівнянні продуктивності капіталу в сільському господарстві зі сферою послуг [3].

Зовсім інша ситуація з продуктивністю праці в сільському господарстві. Як бачимо, вона менше продуктивності праці в інших секторах економіки. Це свідчить про певні глибинні проблеми і з якістю робочої сили в сільському господарстві, тобто з рівнем професійної підготовки і з відсутністю належного забезпечення сектору сучасними засобами виробництва.

Висновки. Тим не менш, на тлі істотної ризикованості ведення агробізнесу спостерігаємо інтенсифікацію інвестиційної привабливості сектора. І, враховуючи зростання населення планети і в основному позитивні очікування щодо динаміки цін на сільськогосподарську продукцію, слід очікувати і подальшої інтенсифікації інвестиційної привабливості аграрного сектору України.

Джерела та література:

1. Вацька М. В. Інвестиційна привабливість України - шлях до найвищого економічного розвитку / М. В. Вацька // Економічний простір. - 2009. - №24. - С. 153-160.
2. Аграрний сектор України: інвестиційна привабливість, незважаючи на недосконале регулювання [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.svitagro.com>
3. Статистичний щорічник України за 2012 р. [Електронний ресурс] / Державний комітет статистики України - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Ягупова Е.А.

УДК 336.71 (477):330.32 (1-87)

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ИНВЕСТИЦИОННЫХ БАНКОВ В БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЕ УКРАИНЫ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ

***Аннотация.** Формирование финансово-экономического механизма реализации инвестиционно-инновационной модели Украины нуждается в создании и усовершенствовании работы целого ряда финансовых институтов, к которым прежде всего принадлежат банки. Наличие в Украине функционального финансового сектора, в том числе банковского, является необходимым условием создания эффективной рыночной экономики, завоевание прочных позиций на отечественном и мировом рынках. Для функционирования банковской системы в Украине разработана нормативная база, внедрены принципы деятельности банков, методы и инструменты денежно-кредитной политики и т.д. Однако, быстрое развитие финансовых глобализационных процессов ставит перед банковской системой все больше задач, в случае решения которых Украина станет активным участником евроинтеграции с иностранным капиталом - 53 банка, со 100-процентным иностранным капиталом - 22 банка. Украина имеет довольно высокий потенциал для развития специализированных финансово-кредитных институтов, в т.ч. и инвестиционных банков. Однако мировой экономической кризис, особенно остро наблюдающийся в 2008-2010 годах выявил проблемы в деятельности банков и банковской системы. Одной из главных проблем развития банковской системы является низкий уровень ее конкурентоспособности, то есть невозможность отечественных банков конкурировать с иностранными.*

Очень актуальной проблемой становится создание и функционирование инвестиционного банкинга. Прежде всего, это связано с неэффективной работой украинских коммерческих банков: высокие процентные ставки и короткие сроки кредитования, практически не финансируются инновационные и инвестиционные проекты; они не являются активными игроками на рынках капиталов; не принимают участия в международных проектах; основные прибыли банки получают за счет краткосрочного потребительского кредитования и повышения банковских тарифов; почти все банки имеют очень низкую рентабельность активов и т.п. Об этих и других проблемах деятельности инвестиционных банков и банковской системы Украины пойдет речь в предлагаемой статье.

***Ключевые слова:** банк, инвестиционный банк, банковская система, инвестиция, андеррайтинг.*

***Анотация.** Формування фінансово-економічного механізму реалізації інвестиційно - інноваційної моделі України потребує створення і вдосконалення роботи цілого ряду фінансових інститутів, до яких насамперед належать банки. Наявність в Україні функціонального фінансового сектору, зокрема банківського, є необхідною умовою створення ефективної ринкової економіки, завоювання міцних*